

3. Програма розвитку промисловості на 2004–2011 рр., затверджена рішенням XII сесії облради IV скликання, від 14.09.2004 № 449-12. – Івано-Франківськ, 2004.

In the article the state and dynamics of indexes of development of industry - light industry conducting for

a region is analysed. On the basis of SWOT-analysis the sides of activity of industry strong and weak are exposed and basic binary oppositions of factors positive and negative are certain in relation to their ponderability in renewal traditionally of high level of light industry of Pricarpattya and its perspective development.

Бліннікова О.В.

ПРО ТЕНДЕНЦІЇ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У статті на основі статистичних даних проаналізовано стан іноземного інвестування в економіку Івано-Франківської області, виявлено тенденції у сфері вкладення іноземного капіталу.

Ключові слова: *прямі іноземні інвестиції, портфельні інвестиції, інвестиційна привабливість.*

I. Вступ. Економіка Івано-Франківщини потребує довготривалих відносин з стратегічним інвестором. Область має ряд переваг, які спроможні стати вирішальними у виборі інвестиційного партнера. До них можна віднести вигідне географічне положення, достатній демографічний та науково-технічний потенціал, унікальні рекреаційні, водні та лісові ресурси, наявність багатьох родовищ корисних копалин.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку області, на кінець 2005р. склав 134,9 млн. дол. США, що становить 0,8% їх обсягів в Україну та відповідає 14 місцю серед регіонів. [1,140]

У порівнянні із сусідніми областями Івано-Франківщина освоїла іноземного капіталу більше від Чернівецької і Тернопільської – відповідно у 4,5 і 3,4 раза та менше від Львівської і Закарпатської – у 2,8 і 1,9 раза.

Однак, за останні дванадцять років область лишилася у 1995-1996 роках входила до першої десятки серед областей держави за обсягом зовнішніх інвестицій, а здебільшого займала позиції у другій десятці. Відсутність позитивного досвіду стабільно залучати інвестиції є однією з базових проблем підвищення інвестиційної активності в регіоні.

II. Постановка завдання. Мета дослідження полягає у необхідності здійснення статистичного аналізу, оцінки та узагальнення ре-

зультатів залучення іноземних інвестицій в економіку області з врахуванням їх стану за 2005 рік для відповідного реагування органів державного управління та місцевого самоврядування.

III. Результати. Впродовж останніх чотирьох років надходження іноземного капіталу значно зросло, з них найбільше – у 2005 році. Прямих іноземних інвестицій за попередній рік надійшло на суму 28,5 млн. дол. США, що на 32,8% більше, ніж за 2004 рік.

З року в рік розширюється географія країн – інвесторів. Якщо на кінець 1995р. їх було 19, то у 2005р. – 42.

Протягом останнього року збільшився капітал нерезидентів з Данії у 2,8 раза, Нідерландів – у 14,6 раза, Сполученого Королівства – у 4,1 раза, Німеччини – на 31,7%, Італії – на 36,5%.

Значні обсяги прямих іноземних інвестицій на кінець 2005р. освоєно нерезидентами Сербії і Чорногорії(20,9%), Данії(10%), Канади(9,8%), Польщі(9,1%), Німеччини(8,5%), на які припадає більше половини (58,3%) від загального обсягу прямих іноземних інвестицій області.

Найбільше підприємств області отримали прямі іноземні інвестиції з Польщі – 77, Німеччини – 49, Угорщини – 16, Канади – 13, Данії та Нідерландів – по 9, Ізраїлю – 5.

Чотирма країнами СНД (Білоруссю, Грузією, Молдовою та Російською Федерацією) здійснені незначні залучення інвестицій (0,5 млн. дол. США, або 0,3 %).

Серед підприємств області іноземні інвестори надали основну перевагу вкладу свого капіталу в підприємства промисловості – 110,2 млн. дол. США, або 81,7% від загального обсягу. З них найбільш інвестиційно привабливими виявилися підприємства легкої промисловості (36,2 млн. дол., або 26,8%)

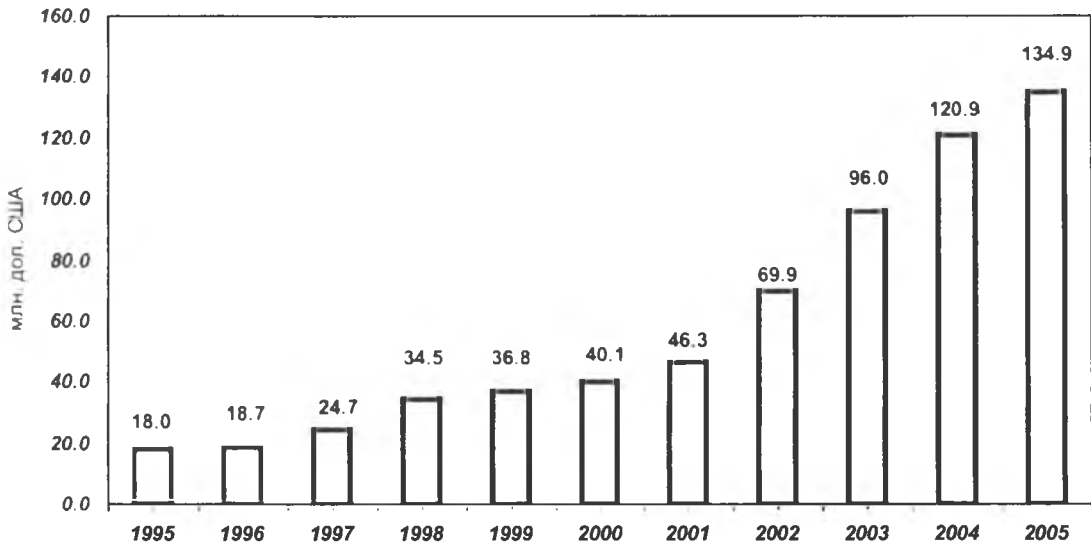

Рис. 1. Динаміка обсягів прямих іноземних інвестицій в економіку області (на кінець року)

та з виробництва деревини та виробів з неї (28,9 млн. дол., або 21,5%). Також нерезиденти вкладали інвестиції в підприємства добувної (8,4%), хімічної та нафтохімічної (5,9%), целюлозно-паперової промисловості (5,5%), машинобудування (4,3%), металургії та оброблення металу (4,1%), харчової (2,5%), з виробництва інших неметалевих мінеральних виробів (2,1%). [2,226]

Вкладений іноземний капітал у підприємства сільського господарства становив 9,4% від загального обсягу інвестицій області, торгівлі – 4,3%, фінансової діяльності – 1,5%, лісового господарства і операцій з нерухомістю – по 1,0%, охорони здоров'я та соціальної допомоги – 0,5%, будівельні – 0,4%, транспортні – 0,2%.

Найбільші обсяги приросту іноземного капіталу за 2005р. спостерігались на підприємствах сільського господарства (7 млн. дол.), хімічної та нафтохімічної промисловості (5,9 млн. дол.), металургії та оброблення металу (3,8 млн. дол.), машинобудування (1,4 млн. дол. США).

Провідні місця серед міст і районів області за обсягами прямих іноземних інвестицій продовжують утримувати підприємства міст Калуша (27,7%) та Івано-Франківська (12,5%), Калуського (11,9%), Коломийського (11,0%), Тисменицького (10,1%), Рожнятівського (8,9%) районів. Зокрема, в економіку м. Калуша вагомим вкладенням зроблено інвесторами Сербії і Чорногорії в підприємства легкої і целюлозно-паперової промисловості; м. Івано-Франківська – Італії, Угор-

щини, Словаччини в підприємства машинобудування, торгівлі, фінансової діяльності; Калуського району – інвесторами Данії та Нідерландів у підприємства сільського господарства, хімічної та нафтохімічної промисловості; Коломийського району – інвесторами Канади, Угорщини в підприємства добувної промисловості, оптової торгівлі; Тисменицького району – Німеччини, Данії, Італії в підприємства легкої, хімічної та нафтохімічної промисловості, металургії та оброблення металу; Рожнятівського району – Польщі та Ізраїлю в підприємства по виробництву деревини та виробів з деревини.

На кінець 2005 р. більше половини обсягу інвестицій (54,3%) було зосереджено на семи підприємствах: ТОВ СП «Вінісін» та ЗАТ «Синтра» м. Калуша, ТОВ «Даноша» і ТОВ «Карпатнафтохім» Калуського району, СП «Дельта» Коломийського району, підприємство «Кроно-Осмолода» Рожнятівського району, СП «Тикаферлюкс» Тисменицького району.

Питома вага промислових підприємств, де залучена найбільша частка іноземних інвестицій (ТОВ СП «Вінісін», ЗАТ «Синтра», підприємство «Кроно-Осмолода», СП «Тикаферлюкс»), в обсязі реалізованої промислової продукції (робіт, послуг) обробної промисловості складала у 2005р. майже 17% і збільшилась порівняно з попереднім роком на 7 відсоткових пунктів.

Протягом 2005р. підприємствами з іноземними інвестиціями здійснено експорт товарів у 51 країну світу на 416,6 млн. дол.

США, або 51,1% від загальнообласного обсягу експорту регіону, а імпорт – із 46 країн світу на суму 284,7 млн. дол. США (49,6%). Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі складо 131,9 млн. дол. США.

Загальний внесок портфельних інвестицій в область на кінець 2005р. становив 131,9 тис. дол. США. [3,39]

Надійшли ці інвестиції з 9 країн світу. Основна частка капіталу внесена нерезидентами Кіпру (62,9%).

За видами економічної діяльності вкладення здійснені в розвиток підприємств харчової, легкої промисловості, з виробництва деревини та виробів з неї, продуктів нафтоперероблення, інших неметалевих мінеральних виробів, сільського та лісового господарства, оптової торгівлі, будівництва і транспорту, фінансової діяльності.

Вагома частка портфельних інвестицій залучена у підприємства Надвірнянського (43,2%), Долинського (22,7%) районів, м. Івано-Франківська (17,9%).

IV. Висновки. В області спостерігається тенденція росту як загальних обсягів прямих іноземних інвестицій, так і значне збільшення вкладень нерезидентів протягом останніх чотирьох років. За весь період інвестування найбільше надходження прямих іноземних інвестицій в економіку області зафіксовано у 2005 році.

На підприємствах, де вкладені вагомні іноземні інвестиції, освоєні нові потужності і технології, значно зросли обсяги виробництва та реалізація продукції (робіт, послуг).

Інвестиційна привабливість регіону, в якому вже працюють інвестори з 42 країн світу, підтверджена успіхами компаній у сферах харчової та деревообробної промисловості, виробництва сучасних електросистем та побутової техніки, туризму.

Формування інформаційної відкритості та привабливості іміджу Івано-Франківщини є важливим фактором підвищення інвестиційної активності регіону.

Цьому сприяє активна інвестиційна політика, що здійснюється обласною державною адміністрацією, якою розроблено інвестиційний паспорт та інвестиційні проекти.

Поліпшується робота по сприянню інвесторам. В обласному центрі утворено Центр підтримки інвестора, співзасновником якого є обласна рада.

Сформовано базу даних вільних виробничих площ, яких налічується понад 400 тис. кв. м., в основному забезпечених інженерною інфраструктурою. Пропозиції суб'єктів господарювання передбачають продаж, надання цих площ в оренду або спільне користування.

Представники області були учасниками ряду закордонних міжнародних форумів, конференцій та виставок, на яких здійснено низку презентацій області та галузей її економіки. Презентацію області здійснено під час проведення Днів Івано-Франківщини в м. Опольє – Республіки Польща в листопаді 2005р. Інвестиційні проекти області було представлено також учасникам делегацій із США, Румунії, Австрії, які відвідали область.

25 листопада 2005 року в м. Івано-Франківську проведено перший Міжнародний форум "Івано-Франківська область: можливість для інвестицій", в роботі якого взяли участь понад 100 представників вітчизняних та іноземних компаній. За підсумками переговорів з представниками іноземних ділових кіл підписано низку протоколів намірів щодо співпраці.

З метою реалізації нових спільних проектів в 2006 р. в області передбачається провести інвестиційний ярмарок, на який будуть запрошені бізнесові структури, які мають наміри вкладати капітал в економіку Івано-Франківщини. Потенційним інвесторам будуть представлені нові можливості для започаткування та розвитку бізнесу в області.

Пропозиції передбачають:

- виробництво мікросхем, лічильників газу, електронагрівачів для електропобутових приладів;
- організацію хімічних виробництв і виробництво товарів побутової хімії;
- виробництво меблів та столярних виробів;
- реконструкція об'єктів комунального господарства;
- спорудження туристичних об'єктів;
- нарощування обсягів виробництва продукції тваринництва та птахівництва, виробництво курячого м'яса та яєць;
- створення молочного стада ВРХ;
- виробництво концентрованих фруктових соків;
- спорудження теплиць для вирощування овочів;
- впровадження сучасних технологій виробництва будматеріалів тощо.

Для оптимістичних оцінок інвестиційних перспектив Івано-Франківщини дає підставою той факт, що нині спостерігається тенденція до посилення ділової активності у виробничих галузях регіону, створення умов для направлення цих коштів в інноваційні сфери економіки.

1. Статистичний довідник «Україна у цифрах у 2005 році» – К.: Консультант, 2006. – 247 с.

2. Статистичний щорічник «Івано-Франківщина. Україна. Світ за 2005 рік» – Головне управління статистики в Івано-Франківській області, 2006. – 613 с.

3. Статистичний збірник «Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності Івано-Франківської області» – Головне управління статистики в Івано-Франківській області, 2006 – 49 с.

4. Кізима Т.О. Іноземне інвестування в умовах інтеграції України у світову економіку // Фінанси України. – 2001. – № 10. – С. 119.

In the article on the base of statistic facts the condition of foreign investments into the economics of Ivano-Frankovsk region is analysed side by side with the display of the tendencies in the sphere of the depositions of foreign capital.

Сус Т.Й.

ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ СІЛЬСЬКОГО СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

Проаналізовано причини еміграції сільського населення Галичини в період до другої світової війни. Розглянуто шляхи вирішення проблеми зайнятості сільського населення в післявоєнний період. Розкрито регіональні відмінності у працевлаштуванні сільського населення.

Ключові слова: малоземелля, зайнятість, безробіття, еміграція, працевлаштування.

I. Вступ. Проблеми малоземелля, безробіття та зайнятості сільського населення регіону особливо загострилися з початком ринкових перетворень у нашій державі. Аграрна криза, скорочення чисельності м'ягких трудових мігрантів у результаті зупинки великих промислових підприємств в економічних центрах регіону зумовили масову трудову міграцію сільського населення в країни ближнього та далекого зарубіжжя. Проблеми зайнятості сільського населення, міграційні процеси на селі є об'єктами активних наукових досліджень. Серед найвагоміших здобутків українських вчених з цих питань слід відзначити праці І.Ф.Баланюка [1], В.В. Калини [3], М.Д. Романюка [8,10], І.Г.Ткачук [11]. Однак історичні аспекти вирішення проблеми зайнятості сільського населення в умовах працевлаштування та низької землекористовуваності є мало вивченими, що і зумовило дане дослідження.

II. Постановка завдання. Науково-практичне обґрунтування стратегії сталого роз-

витку сільських територіальних громад є одним з найважливіших напрямів реалізації економічної політики на селі. Мета даного дослідження – узагальнення історичного досвіду в вирішенні важливої проблеми трудової міграції та зайнятості сільського населення регіону.

III. Результати. Однією з характерних рис суспільного життя на Західній Україні у період Другої світової війни був еміграційний рух сільського населення. Еміграція сільського населення Галичини обумовлювалась не стільки природним приростом населення, скільки впливом на демографічну ситуацію в краї аграрної еволюції, в якій поєднувалися різко виражене аграрне перенаселення і надзвичайна гострота земельної проблеми, пов'язана з розподілом власності на землю. Низький рівень промислового розвитку краю, малоземелля, а також сприятлива демографічна ситуація призвели до різкого зростання надлишку робочих рук на селі. Попит на робочу силу не був адекватним пропозиції, це, в свою чергу, призвело до різкого зростання чисельності безробітних на селі і, особливо, напівбезробітних у сільському господарстві. Проблему зайвих робочих рук надзвичайно загострила аграрна криза 30-х років минулого століття.

Галичина, складовою якої була і є територія сучасної Івано-Франківщини, завжди характеризувалася обмеженістю площ земель сільськогосподарського призначення. Це зумовлено її географічним положенням: